

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ایران و بحران سالمندی

قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت در کشور

معاونت بهداشت قزوین

اردیبهشت ۱۴۰۱

سالمندی به فرآیند آرام و پنهان زیست شناختی اطلاق می شود

از سال ۱۳۹۹ کمیسیون جمعیت و سازمان ملل ۶۰ سالگی را به عنوان آستانه سالمندی در نظر گرفته است

منظور از سالمندی جمعیت افزایش نسبت تعداد افراد ۶۰ ساله و بیشتر به ازای هر ۱۰۰ نفر جمعیت زیر ۱۵ سال است

علل سالمندی جمعیت : ۱- کاهش نرخ باروری

۲- افزایش امید به زندگی و متوسط طول عمر افراد

پیش بینی می شود تا سال ۱۴۳۰ حدود ۳۰ درصد جمعیت کشور ما را افراد سالمند تشکیل دهد.

متوسط نرخ رشد سالانه سالمندان ۶۰ ساله و بیشتر طی سالهای ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵

سالمندان ۶۰ ساله و بیشتر		سال
متوسط رشد سالانه	تعداد	
۲.۴۷	۵.۱۲۱.۰۴۳	آبان ۱۳۸۵
۳.۹۲	۶.۲۰۵.۹۹۸	آبان ۱۳۹۰
۳.۶۲	۷.۴۱۴.۰۹۱	آبان ۱۳۹۵

آینده سالمندی ایران نسبت به جهان

طبق آمار سازمان ملل ایران در سال ۲۰۵۰ یا همان ۱۴۳۰ جز پیرترین کشورها خواهد بود .

در جامعه سالمندی نسبت افراد در سن باروری به شدت کاهش می یابد

کاهش افراد در سن باروری باعث کاهش تعداد تولدها و عدم جبران کاهش جمعیت ناشی از

مرگ و میر می شود

ایجاد این دور معیوب باعث تشدید مشکل سالخوردگی شده و تجدید نسل را دچار ضعف شدید

می کند.

پیش‌بینی سهم جمعیت سالمندان ۶۰ ساله و بیشتر تا سال ۱۴۳۰

سالمندان ۶۰ ساله و بیشتر		سال
سهم از جمعیت کشور	تعداد	
۱۰.۴۳	۸.۸۵۹.۷۵۸	۱۴۰۰
۱۴.۰۶	۱۲.۹۸۶.۰۵۶	۱۴۱۰
۱۹.۳۷	۱۸.۹۰۰.۴۴۵	۱۴۲۰
۲۶.۱۲	۲۶.۴۸۴.۰۴۲	۱۴۳۰

منبع: پیش‌بینی‌های جمعیتی، درگاه ملی آمار

2015

Percentage aged 60 years or older:

- 30% or more
- 10 to >30%
- >10%

2050

تبعات ناشی از سالمندی

اجتماعی

- پیدایش محافظه کاری و مقاوت در برابر تغییرات که خود موجب عقب ماندگی کشور می شود
- کاهش ریسک پذیری در سنین سالمندی در نتیجه ضعف در اختراع ، پذیرش نوآوری و اصلاحات
- توقف رشد علمی و نوآوری در کشور در عرصه دانش، ورزش و تولید
- بالا رفتن توقعات دوران سالمندی مانند ارزش دادن به جایگاه سالمند، ارج نهادن به تجربیات آنان، فراموش نکردن سالمندان، توقع عشق و تعلق خاطر به سالمندان که باید مورد توجه جدی در ساختار اجتماعی قرار گیرد
- مشکلات اقتصادی

تبعات ناشی از سالمندی

کشاورزی

- کشاورزی محور توسعه اقتصادی اجتماعی محسوب می شود
- توسعه بخش کشاورزی نیازمند نیروهای خلاق، آموزش پذیر، ریسک پذیر، پویا و شاداب می باشد که در جوانان بیشتر از سالمندان است.
- درسالهای اخیر شاغلان حوزه کشاورزی به دلیل مهاجرت از روستا به شهر به سالخوردگی گراییده اند.
- کاهش بهره وری ، به خطر افتادن امنیت غذایی، وابستگی کشور به امنیت غذایی ، نیاز به واردات مواد غذایی از خارج ، عدم پذیرش نوآوری و فناوری نوین در عرصه تولیدات دامی و کشاورزی

تبعات ناشی از سالمندی

تامین اجتماعی و بیمه بازنشستگی

- مهم ترین پیامد افزایش بار تکفل جامعه
- افزایش تعداد بازنشستگانی که سهم آن ها از تولید صفر خواهد بود ، افزایش شمار سالمند نیازمند حمایت، باعث افزایش بار مالی بیمه های بازنشستگی و ایجاد بحران مالی خواهد شد.
- در واقع کاهش نیروی کار از یک طرف و افزایش مستمری بگیران از سمت دیگر باعث کاهش منابع دریافتی صندوق بیمه و افزایش مصارف صندوق خواهد شد.
- ممکن است سبب افزایش سن بازنشستگی و یا کاهش میزان بیمه بازنشستگی شود
- این راهکار باعث نارضایتی بیمه شدگان و باعث ایجاد بحران های اجتماعی و سیاسی خواهد شد.

تبعات ناشی از سالمندی

اقتصاد

- مهم ترین پیامد منفی اقتصادی : کاهش نیروی کار یا جمعیت فعال
- کاهش شمار مالیات دهندگان در سطح کلان و حق بیمه پردازها در سطح خرد
- کاهش درآمد دولت و صندوق های بازنشستگی به ویژه تامین اجتماعی
- کاهش تولید ناخالص داخلی به دلیل کاهش نیروی کار و افزایش مصرف کننده
- مهمترین تبعات آن : کاهش صادرات محصولات صنعتی ، افزایش واردات ، کاهش ذخایر ارزی و افزایش بدهی های خارجی

تبعات ناشی از سالمندی

امنیت

- جمعیت یک کشور با قدرت دفاعی و امنیت آن کشور در ارتباط است. و جمعیت و ساختار آن به عنوان یکی از مهم ترین شاخصه های قدرت ملی محسوب می شود .
- زیرا پوشش مرزی جغرافیایی نیازمند نیروی جوان است
- امروزه در جنگ های مدرن تعداد جمعیت کشور نه تنها از جنبه تولید نیروی نظامی متشکل و فعال مهم است بلکه به عنوان پشتیبان نیروهای نظامی و تکیه گاه قدرتمند ارتش ملی در دفاع از خانه و کاشانه، تجهیز ارتش و تغذیه آن ، و بسیج ملت اهمیت فوق العاده ای دارد .

تبعات ناشی از سالمندی

بهداشت و درمان

- بخش بزرگی از فشار سالخوردگی جمعیت مربوط به هزینه های مرتبط با سلامت سالمندان می باشد.
- افزایش این هزینه سرباری از آن جهت وخیم تر است که جمعیت فعال انگیزه کمتری برای نگهداری از سالمندان دارند و مخارج درمانی سالمندان بالاتر از کودکان است.
- شکاف نسلی و گسست فرهنگی به این موضوع دامن می زند و عدم تعادل ایجاد شده یکی از بزرگترین نگرانی های سیاستگذاران در سالهای آتی خواهد بود.
- میزان هزینه های درمان و تامین اجتماعی افزایش پیدا کرده به طوری که تا سال ۱۴۳۰ به ۳ برابر تخت بیمارستانی ، ۵ برابر مراکز فیزیوتراپی و ۴ برابر آزمایشگاه های موجود در ایران، نیاز خواهد بود.

با تشکر از توجه شما

و

آرزوی سلامت

و توفیق روزافزون